

Informatienota

Datum vergadering	: 24 september 2019
Registratienummer	: 19866 C04
Portefeuillehouder	: Jacoline Hartman
Bijlage(n)	: -
Onderwerp	: Beantwoording artikel 50 vragen PvdA en Groen Links over de Golfbaan Spijk

Onderwerp

Beantwoording artikel 50 vragen PvdA en Groen Links over de Golfbaan Spijk.

Kennisnemen van

De beantwoording van vragen over de Golfbaan Spijk.

Inleiding

Op 23 mei jl. ontving het college via de griffie vragen, conform artikel 50, van de fractie van PvdA. Aanvullend ontving de griffie op 29 mei jl. vragen, conform artikel 50, van de fractie van Groen Links.

Kernboodschap

Wij kunnen u laten weten dat ODR namens gemeente West Betuwe en Waterschap Rivierenland in haar taak als vergunningverlener de realisatie van het Golfterrein Spijk (2^e fase) begeleidt. Na overleg is de beantwoording van de vragen opgesteld.

Consequenties

Onderstaand de separate beantwoording van de vragen van de fracties PvdA en Groen Links.

Aanvullende schriftelijke vragen conform art. 50 RvO gesteld door de fractie van de PvdA, 23 mei 2019

Vraag 1

In uw antwoord op eerder gestelde vragen geeft u aan dat er een directe relatie is tussen de geconstateerde zware metalen in het oppervlaktewater en de gebruikte bouwstof LD-staalslak. Is het aannemelijk dat deze zware metalen ook in het grondwater zijn terecht gekomen en dat deze met het verlopen van de tijd nog steeds blijven doorsijpelen, zeker gezien het gegeven dat 'grote waterdoorlatendheid' één van de materiaaleigenschappen is van LD-staalslak?

Op dit moment vindt op het terrein bodem- en grondwateronderzoek plaats waarbij grondboringen en peilbuizen door het slakkenpakket heen worden uitgevoerd/aangebracht. Het grondwater wordt onderzocht op alle zware metalen die ook in het oppervlaktewater zijn onderzocht. Daardoor komen gegevens over eventuele doorsijpeling van stoffen beschikbaar.

We kunnen u vraag verder beantwoorden als de onderzoeksresultaten bekend zijn.

Vraag 2

Mogelijk is het verwijderen van de zware metalen die in het oppervlaktewater zijn terechtgekomen nog mechanisch te verwijderen, maar hoe speelt dit bij de verontreiniging van het grondwater?

Mocht er sprake zijn van verontreiniging van het grondwater, dan zal hiervoor in het kader van de Wet bodembescherming een saneringsplan opgesteld moeten worden. Diverse technieken om de zware metalen te verwijderen moeten dan tegen elkaar worden afgewogen op basis van technische mogelijkheden. Eventueel zal het grondwater afgepompt moeten worden en afgevoerd naar een erkende verwerker.

Vraag 3

De heer De Man van Dorpsbelangen sprak in zijn vraag van 23 april 2019 aan het college al zijn verwondering uit dat de uitvoerder de opdracht heeft gekregen een mogelijke verontreiniging van het grondwater te onderzoeken. Nu, bijna een maand later, is ons een antwoord op zijn vraag onbekend. Wij herhalen hierbij de vraag van de heer De Man: Waarom is er geen onafhankelijke partij gevraagd het onderzoek naar een mogelijke vervuiling van het grondwater te verrichten?"

Destijds is het volgende antwoord aan de heer De Man verstuurd: De veroorzaker is aangeschreven op grond van de Wet bodembescherming. Hierin staat dat degene die de bodem aantast of dreigt aan te tasten, alle maatregelen moet nemen die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden, om de aantasting ongedaan te maken.

Het handhavingsbesluit is gericht op de veroorzaker en op de eigenaar van de percelen. Hiermee handelen we volgens het principe "de vervuiler betaalt".

Bodem- en grondwateronderzoek moet altijd voldoen aan vaste protocollen en uitgevoerd worden door bedrijven en personen die hiervoor zijn gecertificeerd op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Door dit systeem is de kwaliteit van onderzoek gewaarborgd. Daarnaast worden de onderzoeksrapporten gecontroleerd door specialisten in dienst van de Omgevingsdienst Rivierenland.

Vraag 4

Onze fractie vroeg u in de eerste artikel 50-vragen of er door de uitvoerder eerst grond is afgegraven voordat verdere stortingen zijn verricht. U beroept zich in uw antwoord op de uitspraak van de uitvoerder dat dit niet het geval is. Waarom heeft de ODR, het Waterschap Rivierenland of een andere onafhankelijke partij dit niet onderzocht?

De ODR is ervan uitgegaan dat gehandeld was conform de aanbevelingen uit het geotechnisch onderzoek (Fugro, 2017) dat bij de vergunningaanvraag was ingediend (nl. om voorafgaand aan toepassing van een bouwstof eerst tot een meter oorspronkelijke grond af te graven). Die aanbeveling was gedaan om tot een snellere totstandkoming van de wal te komen. Door het afgraven van slappe veen- en kleigrond kon een stabielere onderlaag worden gecreëerd, waardoor een bouwstof sneller in lagen zou kunnen worden aangebracht. De aannemer heeft uit kostentechnische overwegingen besloten niet eerst grond te ontgraven, maar de lagen bouwstof langzamer op te brengen. Het direct aanbrengen op maaiveld of eerst afgraven van de bovenlaag heeft geen invloed op de eventuele milieu hygiënische gevolgen.

Vraag 5

Onze fractie vroeg u in de eerste artikel 50 vragen of de LD-staalslak conform de toepassingsvoorwaarden van de leverancier zijn aangebracht (zie opmerking 6 hierboven). U meldt dat beide zaken op dit moment worden onderzocht. Als u voor uw antwoord de verklaring van de uitvoerder voldoende acht, waarom zou de uitvoerder dan ook geen antwoord kunnen geven op deze vragen? Overigens niet dat onze fractie dat verstandig zou vinden: een onafhankelijk onderzoek is o.i. de betere optie.

Hoever bent u inmiddels gevorderd met dit onderzoek?

Waarom duurt het zo lang voor u hierover duidelijkheid kunt of wilt geven?

Na de stillegging van de aanlegwerkzaamheden, op 22 maart 2019, zijn we met de aannemer (Sent One) op verschillende manieren in overleg gegaan om onderzoeken te laten uitvoeren en duidelijkheid te verkrijgen over de aanleg tot dan toe. In een zienswijzebrief van 11 april jl., als reactie op onze vorderingsbrief van 8 april jl., heeft de advocaat van Sent One aangegeven dat er geen tussenlaag van zand is aangebracht.

Dit hadden we u in onze eerdere beantwoording van 6 mei 2019 al kunnen melden. Onze excuses hiervoor; we hebben dat kennelijk over het hoofd gezien. De LD-staalslakken zijn derhalve niet conform de toepassingsvoorwaarden van de leverancier toegepast.

Vraag 6

Wat kunnen de consequenties zijn, mocht duidelijk worden dat de LD-staalslakken in strijd met de toepassingsvoorwaarden uit het certificaat zijn toegepast?

Voor het toepassen van LD-slakken is er zowel een certificaat als een productblad. Beide zijn van toepassing. Op het certificaat wordt verwezen naar het productblad. We hebben de juridische status van de toepassingsvoorwaarden laten uitzoeken. Inmiddels is duidelijk dat deze voorwaarden bindend zijn.

In milieu hygiënische zin betekent het niet naleven van de toepassingsvoorwaarden dat de kans dat er uitloging van stoffen vanuit het staalslakkenpakket naar de onderliggende bodem en het grondwater heeft plaatsgevonden groter is. Uit grondwateronderzoek vanuit peilbuizen die direct aan de randen van het staalslakkenpakket zijn aangebracht worden nog geen uitlogingseffecten aangetoond. Momenteel worden peilbuizen door het slakkenpakket heen aangebracht om het grondwater onder het staalslakkenpakket op een breed pakket aan zware metalen en zuurgraad te analyseren.

Vraag 7

Kan het betekenen dat opdrachtgever en uitvoerder het gebruik van de LD-staalslakken in overeenstemming moeten brengen met de toepassingsvoorwaarden zoals vermeld in het certificaat, dan wel de LD-staalslakken definitief van de locatie af moeten voeren?

Met de door ons geëiste onderzoeken worden vier vragen beantwoord:

- a. Heeft de huidige toepassing van LD-staalslakken tot grond- en/of grondwaterverontreiniging geleid?**
- b. Bestaat het slakkenmateriaal dat er nu ligt daadwerkelijk uit LD-staalslakken?**
- c. Zijn bepaalde stoffen die in verhoogde mate in het oppervlaktewater en percolaatwater zijn aangetroffen (o.a. Aluminium en Strontium) afkomstig uit de staalslakken?**
- d. Is het mogelijk de LD-staalslakken op een verantwoorde wijze toe te passen in een golfbaan/geluidswal?**

De uitkomsten van de onderzoeken uit a, b en c zijn van invloed op de beantwoording van d.

Voor de beantwoording van d is het nodig dat er een aangepast ontwerpplan komt, waarin het naleven van de toepassingsvoorwaarden de basis moet zijn. Dus het gebruik van de LD-staalslakken moet in elk geval in overeenstemming worden gebracht met de toepassingsvoorwaarden. De onderzoeken zijn nog niet allemaal uit gevoerd. De uitkomsten van de onderzoeken kunnen er ook toe leiden dat het huidige slakkenpakket verwijderd moet worden.

Vraag 8

Wat kunnen de financiële consequenties zijn van de twee genoemde opties in vraag 7? Wie zal deze consequenties moeten dragen? De opdrachtgever, de uitvoerder of zelfs de gemeente West Betuwe?

We hebben nog geen inzicht in de financiële consequenties van de opties uit vraag 7. Uiteraard willen we dit inzicht t.z.t. wel verkrijgen.

Deze consequenties zullen in principe door de opdrachtgever (ook perceel eigenaar) en de uitvoerder (als vergunninghouder) gedragen moeten worden. Wij hebben geen aanwijzingen dat deze partijen de financiële consequenties niet zouden kunnen dragen.

Vraag 9

Uit uw beantwoording van de vragen over dit onderwerp door de fractie van Groen Links komt naar voren dat er nog geen maatregelen zijn genomen om de verontreiniging te verwijderen of te herstellen; daarvoor dient eerst aanvullend onderzoek te worden gedaan. Het bedrijf Sent One (= de uitvoerder) heeft voor dit onderzoek een actieplan opgesteld.

Onze fractie vraagt u dit actieplan met de gemeenteraad te communiceren.

Het betreffende actieplan dateert van 31 maart 2019. Hierin was een aantal onderzoeken opgenomen die inmiddels zijn uitgevoerd (oppervlaktewater, grondwater en gras). De ODR heeft de aannemer op 21 mei 2019 gevraagd om aanvullend onderzoek (grond, grondwater en LD-staalslakken) en een aangepast ontwerpplan. Het actieplan van 31 maart 2019 is dus inmiddels achterhaald.

Aanvullende schriftelijke vragen conform art. 50 RvO gesteld door GroenLinks, 28 mei 2019

Vraag 1

Hoe kan het dat de ODR dacht dat er schone bouwstof werd toegepast terwijl dit niet het geval bleek te zijn en waar is het fout gegaan, bij de beoordeling van de vergunning, bij de certificering van het ophoogmateriaal of bij de beoordeling van het certificaat.

LD-staalslakken zijn een gecertificeerde niet-vormgegeven bouwstof. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft op 22 september 2017 een rechtsoordeel gegeven over de status van LD-staalslakken. Dit oordeel luidt dat dit materiaal in grondwerken zoals gereguleerd in het Besluit bodemkwaliteit, niet hoeft te worden aangemerkt als afvalstof (art. 1.1, 6e lid, 4e volzin Wet milieubeheer).

De toepassing van niet-vormgegeven bouwstoffen hoeft niet te worden gemeld in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Daarom was bij het bevoegd gezag vooraf niet bekend dat op de locatie LD-staalslakken zouden worden toegepast.

Voor het toepassen van LD-slakken is er zowel een certificaat als een productblad. Beide zijn van toepassing. Op het certificaat wordt verwezen naar het productblad. We hebben de juridische status van de toepassingsvoorwaarden laten uitzoeken. Inmiddels is duidelijk dat deze voorwaarden bindend zijn.

Volgens het productcertificaat voldoen LD-staalslakken aan de samenstelling- en emissienormen van de standaardparameters uit het Besluit bodemkwaliteit. De leverancier meldt echter ook dat het materiaal veranderingen in de pH in de omgeving kan veroorzaken. Deze pH-veranderingen kunnen leiden tot een mobilisatie van (zware) metalen. Om deze effecten te voorkomen is door de leverancier een productinformatieblad opgesteld, waarin toepassingsvoorwaarden voor het materiaal staan aangegeven. Op dit moment zijn er aanwijzingen dat deze toepassingsvoorwaarden niet zijn nageleefd. Er is bijvoorbeeld geen zandpakket aangebracht onder de staalslakken.

In milieu hygiënische zin betekent het niet naleven van de toepassingsvoorwaarden dat de kans dat er uitloging van stoffen vanuit het staalslakkenpakket naar de onderliggende bodem en het grondwater heeft plaatsgevonden groter is. Uit grondwateronderzoek vanuit peilbuizen die direct aan de randen van het staalslakkenpakket zijn aangebracht worden nog geen uitlogingseffecten aangetoond.

Momenteel worden peilbuizen door het slakkenpakket heen aangebracht om het grondwater onder het staalslakkenpakket op een breed pakket aan zware metalen en zuurgraad te analyseren.

Vraag 2

Hoe ziet het saneringsplan eruit en is dat acceptabel of wordt er vanwege de hoge kosten gekozen voor een next best oplossing?

Er is nog geen sprake van een saneringsplan. Op dit moment vindt bodemonderzoek plaats om eventuele bodem- en grondwaterverontreiniging te signaleren. In elk geval moet de aannemer ervoor zorgen dat de toepassingsvoorwaarden van de leverancier van de LD staalslakken worden nageleefd. Het bevoegd gezag heeft de aannemer gevraagd een plan van aanpak op te stellen voor het op milieuverantwoorde wijze aanleggen van de geluidswal en golfbaan. Dit plan van aanpak is op dit moment nog niet aangeleverd.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

n.v.t.

Bijlage(n)

n.v.t.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,